

Załącznik
do Uchwały nr XLI/289/09
Rady Miejskiej Białogardu
z dnia 22 kwietnia 2009 r.

Urząd Miasta Białogard

**Miejski Program Przeciwdziałania
Narkomanii na lata 2009-2010**

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	3
II.	DIAGNOZA SYTUACJI W PROBLEMIE UZALEŻNIEŃ OD ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH NA TERENIE MIASTA BIAŁOGARD	6
III.	CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE (OPERACYJNE) MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2009–2010 WYŁONIONE NA PODSTAWIE DIAGNOZY.....	15
IV.	CELE I ZADANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2009–2010.....	16
V.	HARMONOGRAM REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2009-2010	23
VI.	BUDŻET I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2009-2010.....	27
VII.	PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, REALIZATORZY ORAZ BENEFICJENCI MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2009-2010	30
VIII.	SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI	33

I. WSTĘP

PRAWO MIĘDZYNARODOWE NA TEMAT NARKOTYKÓW

Organizacja Narodów Zjednoczonych opiera swoją politykę wobec narkotyków na trzech aktach prawnych: 1) jednolitej konwencji o środkach odurzających, dotyczącej narkotyków pochodzenia naturalnego i podpisanej w Nowym Jorku w 1961 roku¹; 2) konwencji o substancjach psychotropowych, obejmującej narkotyki pochodzenia syntetycznego i przyjętej w Wiedniu w 1971 roku²; oraz 3) konwencji Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, podpisanej w Wiedniu w 1988 roku³.

W ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych powołane zostały wyspecjalizowane organy międzynarodowe, które mają strzec stworzonego przez konwencje systemu nadzoru i kontroli. Szczególną rolę w tym systemie pełni Międzynarodowy Organ Kontroli Środków Odurzających [*International Narcotics Control Board – INCB*]. W swoich corocznych raportach przedkładanych Radzie Gospodarczo-Społecznej ONZ analizuje on m.in. jak w skali globalnej funkcjonuje, oparta na konwencjach ONZ, kontrola substancji psychoaktywnych. INCB bardzo niechętnie odnosi się do działań redukujących szkody związane z narkotykami, podnosząc, że niektóre programy naruszają wspomniany art. 3 ust. 2 konwencji z 1988 roku⁴.

Natomiast Unia Europejska oddziela zwalczanie nielegalnej podaży od przeciwdziałania popytowi. To pierwsze odbywa się w ramach współpracy policji i sądu. Współpracę tę reguluje Tytuł VI, artykuły 29-42 Traktatu o Unii Europejskiej i stanowi ona III filar Unii Europejskiej⁵. Z kolei zagadnienie popytu na narkotyki Unia Europejska zalicza w całości do polityki zdrowotnej, która nie jest przedmiotem wspólnych działań państw członkowskich. Szczegółowe regulacje w tej kwestii pozostają zatem w gestii poszczególnych państw. Rozwiązania unijne pełnią tu wyłącznie rolę pomocniczą⁶.

Rada Unii Europejskiej co pięć lat przedstawia Europejską Strategię Zwalczania Narkotyków oraz Europejski Plan Działania w Walce z Narkotykami, zatwierdzone przez Radę Europy. Wszystkie te dokumenty są zgodne co do tego, że Wspólnota Europejska powinna podejmować wszelkie działania profilaktyczne, począwszy od zniechęcania do inicjacji konsumpcji narkotykowej, na redukcji szkód wynikających ze stosowania środków odurzających skończywszy.

¹ Dz. U. z 1966 Nr 45, poz. 277. Polska ratyfikowała tę konwencję w 1966 roku.

² Dz. U. z 1976 Nr 31, poz. 180. Polska ratyfikowała tę konwencję w 1976 roku.

³ Dz. U. z 1995 Nr 15, poz. 69. Polska ratyfikowała tę konwencję w 1994 roku.

⁴ International Narcotics Control Board, *Annual Report (2004)*, tekst dostępny on-line: http://www.incb.org/incb/en/annual_report_2004.html.

⁵ Tekst jednolity: *Official Journal C* nr 325; 24/12/2002.

Porównując politykę narkotykową prowadzoną przez ONZ i UE, należy podkreślić, że celem obu organizacji jest możliwie maksymalne ograniczenie pozamedycznego używania środków psychoaktywnych. Zasadnicze różnice dotyczą sposobów realizacji tego celu. Organizacja Narodów Zjednoczonych odwołuje się do mechanizmów prawa karnego, co w świetle dzisiejszej wiedzy na temat zjawiska uzależnień jest wysoce kontrowersyjne. Według INCB jedynym „usankcjonowanym” celem terapii jest osiągnięcie przez uzależnionego pełnej abstynencji narkotykowej. Oznacza to odrzucenie programów redukcji szkód, dla których osiągnięcie abstynencji nie jest podstawowym celem. Natomiast polityka Unii Europejskiej wobec narkotyków zaleca szeroką gamę środków leczniczych, wśród których na akceptację zasługują zarówno te, zmierzające do osiągnięcia przez uzależnionych abstynencji, jak i te nastawione wyłącznie na „podtrzymanie” takich osób. Leczenie substytucyjne jest formą terapii w pełni uznaną przez Radę Unii Europejskiej. W Europejskiej Strategii Zwalczania Narkotyków Rada ta podkreśla potrzebę zwiększenia efektywności tych działań.

Przyczyny tak odmiennego postrzegania tego samego problemu przez dwie organizacje międzynarodowe są złożone. Konwencje Narodów Zjednoczonych powstały w czasie, kiedy znane i powszechnie akceptowane były jedynie hasła zerowej tolerancji dla narkotyków i ich konsumentów. Odmienne były wzory konsumpcji, mniej też wiedziano o mechanizmach uzależnienia, inaczej traktowano osoby uzależnione. Nie wiedzieliśmy wówczas tak wiele o rodzajach i rozmiarach szkód powodowanych przez narkotyki. Te wszystkie zmiany nie znalazły odbicia w konwencjach⁷. Z kolei polityka narkotykowa Unii Europejskiej tworzyła się stosunkowo niedawno, jej twórcy bazowali już na bardziej kompleksowej znajomości zjawiska. Pozwoliło to na wypracowanie optymalnego, kompleksowego modelu reagowania, uwzględniającego różnorodne sposoby pomocy. Równocześnie organy Unii Europejskiej, świadome tego, że problem konsumpcji narkotyków przybiera w różnych krajach różne formy, powstrzymały się od narzucenia państwom członkowskim jednego gotowego rozwiązania. W świetle tego wydaje się, że nie unikniemy zmian w konserwatywnej polityce narkotykowej Organizacji Narodów Zjednoczonych, nie przystają bowiem do zmieniającej się rzeczywistości⁸.

⁶ J. Sobeyko, *Szpital czy więzienie? Prawo i polityka narkotykowa – Polska, Europa, świat*, w: *Polityka Narkotykowa. Przewodnik krytyki politycznej*, s. 102

⁷ S. K. Chatterjee, *The Limitations of the International Drug Conventions*, w: H. J. Albrecht, A. van Kalmthout (red.), *Drug Policies in Western Europe*; Max Planck Institute for Foreign and International Penal Law, Freiburg 1989, s. 9 cyt. za K. Krajewski, *Sens i bezsens prohibicji. Prawo karne wobec narkotyków i narkomanii*, Wydawnictwo Zakamycze, Kraków 2001, s. 391.

⁸ J. Sobeyko, *Szpital czy więzienie? Prawo i polityka narkotykowa – Polska, Europa, świat*, w: *Polityka Narkotykowa. Przewodnik krytyki politycznej*, s. 106

POLSKIE PRAWO I POLITYKA WOBEC NARKOTYKÓW

W myśl ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku⁹, podstawę do działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowi Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii uchwalany przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Zdrowia, który zakłada następujący cel ogólny: **ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych.**

Wyżej wymieniony cel realizowany jest w następujących obszarach:

1. Profilaktyka
Cel główny: zahamowanie tempa wzrostu popytu na narkotyki.
2. Leczenie, rehabilitacja, ograniczenie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna
Cel główny: poprawa stanu zdrowia i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od narkotyków oraz używających narkotyków w sposób szkodliwy.
3. Ograniczenie podaży
Cel główny: ograniczenie dostępności narkotyków.
4. Współpraca międzynarodowa
Cel główny: wsparcie realizacji krajowego programu poprzez wpływ na kształtowanie polityki międzynarodowej.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii określa zadania własne gminy, dla realizacji których ustala się gminny program przeciwdziałania narkomanii. Do zadań własnych gminy należą:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
5. pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

⁹ Dz.U.2005.179.1485 z późniejszymi zmianami

II. DIAGNOZA SYTUACJI PROBLEMU UZALEŻNIEŃ OD ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH NA TERENIE MIASTA BIAŁOGARD

Przed opracowaniem Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2009-2010, dla identyfikacji jego kluczowych problemów, celów oraz zadań, Miasto Białogard zleciło przeprowadzenie diagnozy sytuacji związanej z używaniem narkotyków na terenie miasta.

METODOLOGIA PRZEPROWADZONYCH BADAŃ

Badanie przeprowadzono metodą– Rapid Assessment and Response - RAR (nazywaną w Polsce „Szybka Ocena i Reakcja SOR”). Metoda ta od lat 1990-tych jest rekomendowana przez Światową Organizację Zdrowia, UNDP i UNICEF. Umożliwia tańsze i szybsze niż tradycyjne badania naukowe diagnozowanie poziomu występowania niepożądanych społecznie zjawisk. Szybka ocena i szybkie reagowanie jest szczególnie istotne w przypadku problemów dotyczących takich zjawisk jak narkomania, alkoholizm, ryzykowne zachowania młodzieży. Metoda ta pozwala na przeprowadzenie badań jakościowych, dających informacje na temat występujących tendencji w niepożądanych zjawiskach społecznych oraz szacunkowego zasięgu występowania tych zjawisk.

Ważnym elementem Szybkiej Oceny i Reakcji jest wykorzystanie ludzkiego potencjału lokalnego do weryfikacji i oceny zgromadzonych danych. Lokalni eksperci i praktycy pracujący w problemie uzależnień tworzą tak zwane Lokalne Gremium Doradcze. Podstawowym celem powoływania interdyscyplinarnego zespołu jest usprawnienie działań oraz stworzenie kompleksowej lokalnej strategii profilaktycznej. Badanie metodą SOR (RAR) ma na celu ukazanie tendencji w zjawisku, weryfikację danych ilościowych i jakościowych w oparciu o lokalne zasoby oraz wypracowaniu rekomendacji co do efektywnych strategii interwencyjnych.

Rezultatem diagnozy są rekomendacje w zakresie lokalnej strategii przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta. Rekomendacje zostaną opracowane i przedstawione po zweryfikowaniu możliwości ich wdrożenia w oparciu o lokalne zasoby.

Przedmiotem badań były wzory używania narkotyków, a więc rodzaje używanych środków oraz sposoby ich używania, wiek inicjacji, ceny poszczególnych środków odurzających, ich dostępność w ocenie zarówno organów ścigania jak i potencjalnych użytkowników, a także ich jakość.

Badacze skoncentrowali się również na znajomości wzorów używania narkotyków i potrzeb użytkowników oraz ich bliskich wśród osób reprezentujących system przeciwdziałania narkomanii. Badaniu podlegały także przyczyny sięgania po środki odurzające przez mieszkańców Białogardu.

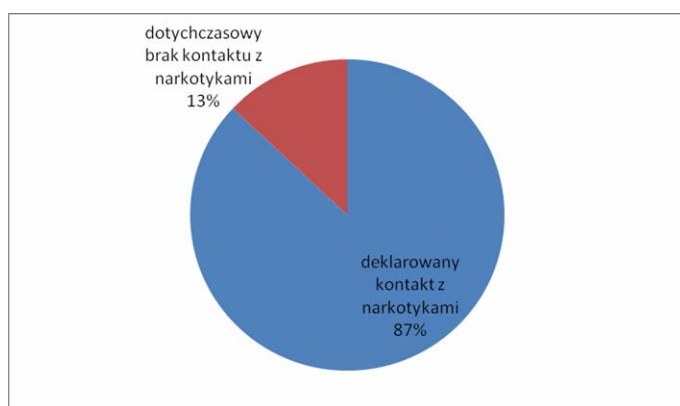
W badaniu zastosowano następujące narzędzia badawcze¹⁰:

- wywiady indywidualne – z użytkownikami i byłymi użytkownikami narkotyków (7 wywiadów)
- wywiady indywidualne z zawodowymi kuratorami sądowymi (3 wywiady)
- wywiad indywidualny z terapeutą uzależnień
- wywiad zogniskowany (grupa fokusowa) z pracownikami socjalnymi
- wywiad zogniskowany (grupa fokusowa) z funkcjonariuszami policji
- wywiad zogniskowany (grupa fokusowa) z pedagogami szkolnymi
- ankiety przeprowadzone na uczniach szkół podstawowych (6 klasa), gimnazjów, liceum ogólnokształcącego i zawodowego, prywatnego liceum ogólnokształcącego, zasadniczej szkoły zawodowej oraz uczniowie Ochotniczych Hufców Pracy. Łącznie otrzymano 372 wypełnione ankiety.

REZULTATY:

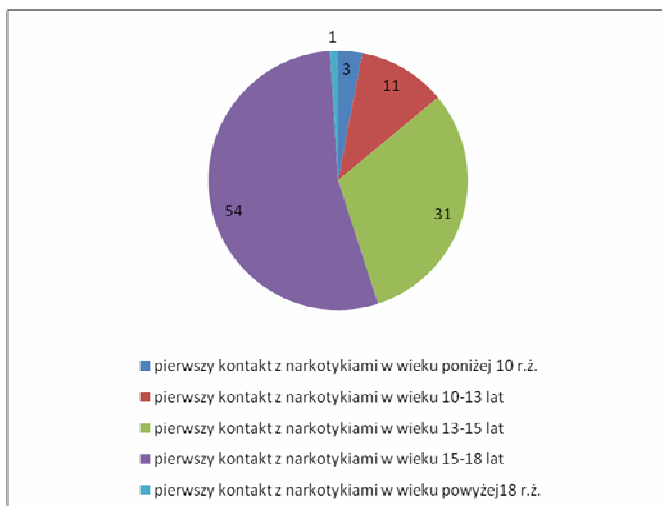
Charakterystyka użytkowników narkotyków w Białogardzie

Zdecydowana większość ankietowanej młodzieży szkolnej deklaruje styczność z substancjami odurzającymi. Poniższy wykres przedstawia zestawienie procentowe osób, które deklarują dotychczasową styczność z narkotykami oraz osób, które takiej styczności do tej pory nie miały.

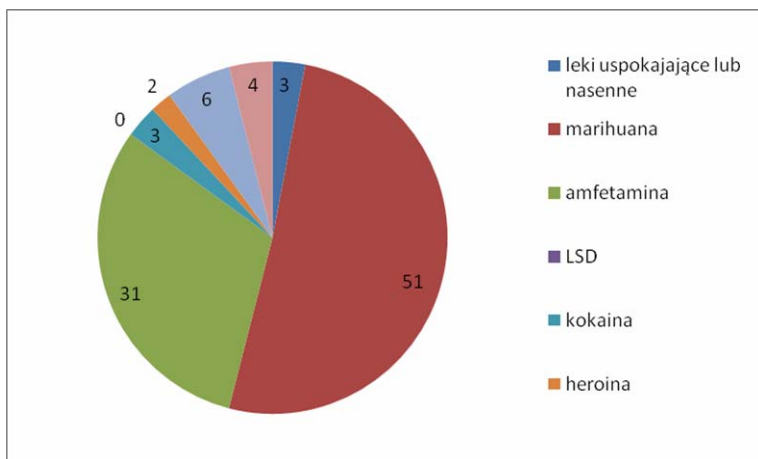
Większość respondentów deklaruje, że pierwszy kontakt z narkotykami przypada na grupę wiekową 13-15 lat. Zdarzają się jednak osoby, które sięgnęły po substancje odurzające w wieku 9-10 lat.

¹⁰ Ze względu na potrzebę respektowania anonimowości uczestników badań, w raporcie pominięto wszelkie informacje pozwalające na identyfikację uczestników, nie wpływa to jednak na wiarygodność zebranych informacji

Uczniowie szkół podstawowych w większości przypadków nie mieli jeszcze do czynienia z „prawdziwymi narkotykami”, gdyż dla tego wieku typowe jest eksperymentowanie ze środkami nasennymi i uspakajającymi (leki psychotropowe), jako łatwo dostępnymi w domu.

Jednak wiedza na temat tego, skąd wziąć narkotyki jest już wśród uczniów powszechna (np. od kolegów i ich znajomych, w szkole).

Wśród uczniów szkół ponadpodstawowych marihuana podawana jest jako najbardziej popularny i najmniej szkodliwy narkotyk. Równolegle z marihuaną pojawia się amfetamina, jako narkotyk pierwszego wyboru. Ceny marihuany i amfetaminy podawane są przez uczniów

szkoły podstawowej, nawet tych, którzy deklarują brak doświadczeń z narkotykami. Pierwsze doświadczenia z narkotykami najczęściej mają miejsce na imprezach towarzyskich.

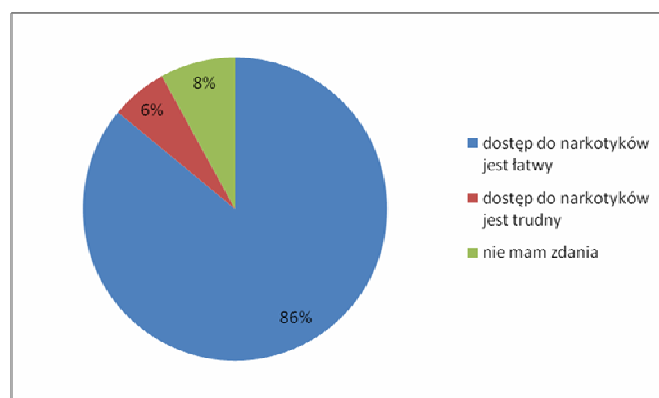
Kilku respondentów liceum wskazując kokainę jako narkotyk, z którym mieli do czynienia, podaje ceny rynkowe. Są to osoby, które swoją sytuację majątkową określają jako bardzo dobrą.

Osoby, które nie poprzestają na jednorazowym eksperymencie, zaopatrują się w środki odurzające za pośrednictwem kolegów, wykorzystując wszystkie możliwe środki komunikacji.

Badanie pokazało, że używanie narkotyków w Białogardzie nie ogranicza się wyłącznie do młodzieży. Wśród osób dorosłych sięgających po środki odurzające można wyróżnić dwie zasadnicze grupy. Pierwsza z nich to osoby od lat uzależnione od środków z grupy opiatów, przyjmujące narkotyki drogą iniekcji. Większość z nich była zmuszona zmienić przyjmowany środek z kompotu (tzw. polska heroina produkowana metodą chałupniczą) na prawdziwą heroinę sprowadzaną m. in. ze Szczecina i Wałcza.

Konieczność zmiany wynika z braku surowca do produkcji kompotu, niedoboru osób posiadających umiejętność wyprodukowania kompotu z suchej słomy makowej¹¹. Osoby te mają znaczną wiedzę na temat zagrożeń związanych z iniekcyjnym przyjmowaniem narkotyków. Niektórzy w przeszłości poddali się terapii uzależnień czy to w ośrodkach odwykowych czy to w programie leczenia substytucyjnego. Zespołowi badawczemu udało się dotrzeć również do byłych użytkowników, obecnie od wielu lat w abstynencji, którzy pomyślnie ukończyli terapię odwykową i wybrali Białogard jako miejsce do dalszego życia w trzeźwości. Odrębną grupę stanowią młodzi ludzie uzależnieni od amfetaminy. Badania wykazały, że część z nich przyjmuje narkotyki drogą iniekcji nie posiadając nawet podstawowej wiedzy na temat wiążących się z tym zagrożeń.

Dostępność środków odurzających na terenie miasta Białogard

Niemal wszyscy respondenci wskazują na dużą dostępność narkotyków.

Jako miejsca i sposoby zdobycia środków odurzających badani (uczniowie, terapeuci, użytkownicy i byli użytkownicy narkotyków) podają, poszczególne ulice miasta i miejsca, jak również wskazują na fakt bezproblemowego kontaktu z dilerem za

pomocą telefonu, internetu.

Dorośli użytkownicy zaopatrują się u stałych dostawców, gdyż zapewnia to bezpieczeństwo wszystkim stronom uczestniczącym w transakcji.

Zaznaczyć należy, że w Białogardzie podobnie do innych miast w kraju, nowi użytkownicy otrzymują narkotyki po bardzo preferencyjnych cenach – celem wywołania uzależnienia możliwie szybko. Następnie ceny rosną do momentu gdy użytkownik zostanie uznany za stałego klienta.

Na ceny narkotyków ma również wpływ to, że każde kolejne „ogniwo” dystrybucji sprzedaje narkotyki coraz bardziej rozrzedzone. Informacje te podają jedynie starsi użytkownicy narkotyków z długim (minimum 5-6 lat) stażem używania. Stopień zanieczyszczenia narkotyków znany jest również przedstawicielom organów ścigania.

¹¹ Sobeyko J, Duklas T, Bejnarowicz P, Leszczyszyn-Pynka M, Parczewski M *ocena polityki wobec narkotyków w Szczecinie w: Monitorowanie narkotyków i narkomanii na poziomie lokalnym* pod red. Sierosławski J, Bukowska B, Jabłoński P.

Zespół badawczy stwierdził wzrost zanieczyszczenia sprzedawanych narkotyków – przechwyconych przez Policję, pomiędzy okresem 2005-2006 a 2008 rokiem¹². Wcześniej badana przez laboratorium policyjne, przechwycona działka amfetaminy ze sprzedaży detalicznej zawierała średnio 30% czystej amfetaminy i 70% zanieczyszczeń. Obecnie dominuje proporcja 15% czystej amfetaminy i 85% domieszek.

Preferowane sposoby spędzania wolnego czasu.

Większość uczestniczącej w badaniach młodzieży nie dostrzega atrakcyjnych, zorganizowanych form spędzania wolnego czasu. Wskazywane są różne lokalizacje, gdzie spotykają się osoby badane i w większości deklaruje przynajmniej jednorazowy kontakt z narkotykami.

Część młodzieży podaje sport jako ulubioną formę wypoczynku, w wielu przypadkach wiążąc z nim nawet planu zawodowe na przyszłość. Dotyczy to głównie koszykówki i zapasów. Jednak większość uczniów, którzy uprawiają sport, równocześnie przyjmuje sterydy.

Zdarzają się osoby, które jako preferowaną formę spędzania czasu deklarują grę na komputerze. Respondenci pytani o to, w jaki sposób chcą spędzać czas wolny, wskazują najczęściej kursy tańca (dziewczęta) oraz kryty basen, skate park. Młodzież oczekuje również aktualności filmowych w kinie.

Dorośli użytkownicy narkotyków, którzy przyjmują amfetaminę w celu zwiększenia motywacji i sił do pracy w ogóle nie mają czasu wolnego, gdyż praca zajmuje im większą część dnia. Natomiast, osoby od lat uzależnione od opiatów nie myślą o kategoriach spędzania czasu wolnego.

Wiedza na temat zachowań ryzykownych związanych z narkotykami:

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że młodzież nie ma wiedzy adekwatnej do zagrożeń związanych z używaniem środków odurzających.

O ile znane są powszechnie skutki takie jak uzależnienie, to konsekwencje zachowań po użyciu narkotyków pozostają poza świadomością osób badanych. W szczególności młodzież nie wiąże deklarowanych ryzykownych zachowań seksualnych z wcześniejszym spożyciem alkoholu czy użyciem narkotyku.

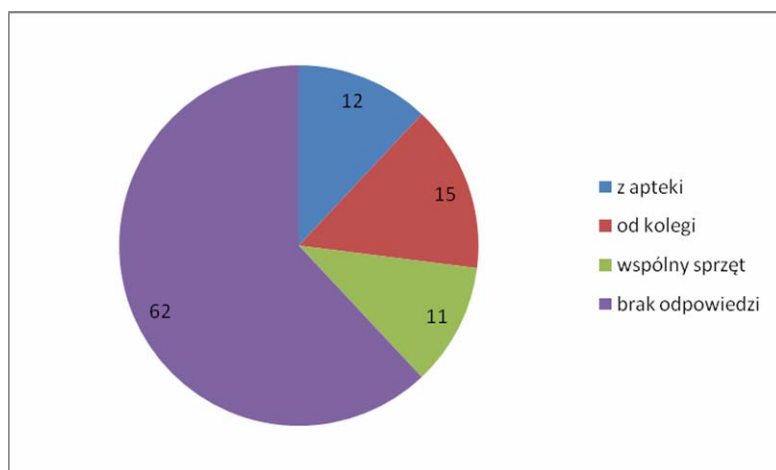
Na pytanie o metody zwiększające bezpieczeństwo zdrowotne w kontaktach seksualnych wielu ankietowanych podaje tabletkę antykoncepcyjną, jako zabezpieczającą przed HIV.

¹² Sobeyko J, Duklas T, Bejnarowicz P, Leszczyszyn-Pynka M, Parczewski M *ocena polityki wobec narkotyków w Szczecinie w: Monitorowanie narkotyków i narkomanii na poziomie lokalnym* pod red. Sierosławski JBukowska B, Jabłoński P.

Przykładem braku wiedzy na temat konsekwencji zdrowotnych jest wskazywany w wielu odpowiedziach rak jako skutek używania narkotyków.

Tylko jedna osoba podała choroby skóry jako konsekwencję używania narkotyków. O ile też badani na ogół zdają sobie sprawę z istnienia wirusa HIV, o tyle badacze stwierdzają brak wśród badanych, zarówno dorosłych jak i młodzieży, wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu C. A przecież drogi zakażenia są analogiczne jak w przypadku HIV, a konsekwencje zakażenia WZW C są równie groźne dla życia jak zakażenia HIV.

Wśród dorosłych użytkowników amfetaminy, którzy przyznają się do jej iniekcyjnego przyjmowania, w większości nie wiążą iniekcji niesterylnym sprzętem z ryzykiem zakażenia HIV. Poniższy wykres obrazuje źródła zaopatrzenia w sprzęt iniekcyjny przez osoby, które w ten sposób używają środków odurzających. Dane ilościowe uwzględnione na wykresie pochodzą jednak wyłącznie od ankietowanej młodzieży, zatem nie uwzględniają doświadczeń dorosłych użytkowników narkotyków zebranych w wywiadach indywidualnych.

Wykres pokazuje, że 15% ankietowanej młodzieży deklaruje, iż otrzymuje strzykawkę od kolegi. Jednak należy zauważyć, że część z osób, które przyznają się do iniekcyjnego przyjmowania narkotyków równocześnie deklaruje, że są użytkownikami

sterydów. Oznacza to w praktyce, iż sprzęt otrzymany od kolegów jest w większości przypadków sterylny.

Osoby od lat uzależnione od opiatów są grupą posiadającą największą wiedzę na temat wszelkich zagrożeń związanych zarówno z samym przyjmowaniem środków odurzających jak i ze sposobem ich przyjmowania.

Psychospołeczne przyczyny sięgania po narkotyki

Dla uczniów podstawówek sięganie po narkotyki wynika głównie z ciekawości i chęci eksperymentowania. W tym wieku potrzeba imponowania grupie nie jest dominującą przyczyną.

Wśród starszej młodzieży główną motywacją sięgania po narkotyki jest potrzeba zaimponowania grupie. Im starsza młodzież, tym częściej pojawia się motyw nieumiejętności radzenia sobie z problemami.

Dla większości młodzieży przyjmowanie narkotyków stanowi sposób na zaistnienie w grupie, zaimponowanie rówieśnikom. Należy jednak zaznaczyć, że potrzeba zaimponowania rówieśnikom stanowi podstawową motywację do sięgania po środki odurzające dopiero w grupie powyżej 13 roku życia. Dla uczniów podstawówek motywacją jest w głównej mierze potrzeba eksperymentowania. Dla dorosłych użytkowników główną przyczyną używania narkotyków jest zaspokojenie swojego stałego popytu na substancje psychoaktywne wynikającego z uzależnienia.

Wśród dorosłych użytkowników narkotyków przyczyny sięgania po nie są bardziej zróżnicowane. Część osób deklarujących przyjmowanie amfetaminy wskazuje wzrost efektywności wykonywanej pracy i możliwości pracy w większym wymiarze czasu.

Autorytety:

Dla uczniów szkół podstawowych rodzice są autorytetem, co pozwala wykorzystać ten potencjał w programach profilaktycznych. Dla starszej młodzieży autorytetem staje się grupa rówieśnicza, a inicjator używania środków odurzających jest się często liderem grupy.

Konkluzje i rekomendacje

Narkotyki są problemem całego społeczeństwa, niezależnie od wieku i statusu ekonomicznego.

Różnica sprowadza się do rodzaju narkotyków i sposobów ich przyjmowania. Dzieci uczące się w podstawówkach mają kontakty z narkotykami, jednak dzięki silnej pozycji autorytetu rodziców najbardziej efektywną metodą profilaktyki byłaby praca z rodzicami zorientowana na usprawnienie komunikacji w relacji rodzic – dziecko, uświadomienie zagrożeń dla dzieci w grupie rówieśniczej oraz poprawa samooceny dzieci.

Dla starszej młodzieży narkotyki stają się sposobem „rozwiązania” problemów wynikających z zaniżonej samooceny, braku akceptacji w grupie, odwołania się do autorytetu rówieśników kosztem pozycji rodziców. W tej grupie wiekowej wskazane byłyby działania oparte o tzw. „peer education” – edukację rówieśniczą, czyli kilkuetapową pracę z 1) potencjalnymi liderami grupy, 2) pracę liderów z kolegami zorientowaną na promowanie bezpiecznych zachowań. Należałoby się również skoncentrować na podniesieniu samooceny młodzieży, pomocy w nauce, wzroście poziomu asertywności.

Dorośli użytkownicy narkotyków są grupą najbardziej zróżnicowaną. Część z nich stosuje mechanizm ucieczki od rzeczywistości, jaką jest marazm i bezrobocie.

Dla tej kategorii użytkowników rozwiązaniem byłaby także kilkuetapowa praca, co wymaga odpowiedniego przygotowania i przeszkolenia pracowników socjalnych i innych osób mających zawodowy kontakt z osobami uzależnionymi lub zagrożonymi uzależnieniem. Tymczasem badania wykazały, że w/w osobom z systemu brak podstawowej wiedzy pozwalającej na rozpoznanie rodzaju uzależnienia, co jest podstawowym warunkiem skutecznej pomocy podopiecznemu.

Należy też zauważyć, że w/w pracownicy wykazują ogromne zainteresowanie podniesieniem poziomu wiedzy w tym zakresie jak również w zakresie metod skutecznego oddziaływania motywującego do zmian zachowania.

Dla innej grupy dorosłych użytkowników przyjmowanie środków odurzających jest sposobem podniesienia w ich ocenie efektywności pracy, szczególnie gdy jest to praca nielegalna. Osoby te nie mają nawet podstawowej wiedzy na temat skutków przyjmowania jak i odstawienia przyjmowanych narkotyków. Ze względu na fakt korzystania z systemu pomocy społecznej przez część tych ludzi, wcześniej proponowane rozwiązanie w zakresie szkoleń dla pracowników socjalnych byłby szansą uświadomienia skutków wcześniej opisanych zachowań w najbardziej efektywny sposób.

Niepokozi fakt wykrzycia przez zespół badawczy bliżej nieokreślonej grupy młodych użytkowników narkotyków, którzy przyjmują je drogą iniekcji, przy jednoczesnej nieznajomości zagrożeń z tym związanych. Osoby te stanowią ukrytą populację - o ile nie jest wstydem przyznanie się do samego faktu przyjmowania narkotyków, o tyle przyjmowanie ich w drodze iniekcji stanowi dla grupy tej dyshonor.

Badania pozwoliły zidentyfikować obszary istnienia tego zjawiska, szczególnie niepokojącego ze względu na zagrożenie zdrowia publicznego. Wiadomo, że część iniekcyjnych użytkowników narkotyków zakupuje sterylny sprzęt w aptekach, jednak część tego nie robi, dzieląc się igłami i strzykawkami z innymi. Jest to zjawisko szczególnie niepokojące z punktu widzenia zdrowia publicznego, gdyż może doprowadzić do niekontrolowanego dwutorowego rozprzestrzenienia się HIV i HCV, zarówno w drodze iniekcji jak i ryzykownych zachowań seksualnych.

W takiej sytuacji można zaproponować rozwiązania analogiczne do stosowanych w okresie rozkwitu popularności iniekcyjnego przyjmowania kompotu w latach 90-tych. Wtedy to organizacje pozarządowe w ramach tzw. redukcji szkód zaczęły wymieniać sprzęt iniekcyjny, co pozwoliło na: zahamowanie rozprzestrzeniania się chorób przenoszonych przez krew, nawiązanie kontaktu z ukrytą populacją, kontrolę epidemiologiczną zjawiska iniekcji oraz wielopłaszczyznową pracę z osobami uzależnionymi, która w wielu przypadkach doprowadziła do podjęcia terapii uzależnień i powrotu do normalnego życia.

Takie rozwiązanie jednak było skuteczne w przypadku uzależnienia od opiatów (można leczyć farmakologicznie)¹³ oraz było realizowane w dużych aglomeracjach. Opanowanie tego zjawiska w Białogardzie wymaga stworzenia na terenie gminy mechanizmów współpracy pomiędzy różnorodnymi instytucjami, jak również skorzystania z dotychczasowych doświadczeń organizacji pozarządowych działających w Polsce i zagranicą.

¹³ www.kbpn.gov.pl

III. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE (OPERACYJNE) MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2009-2010

Kryterium wyboru celu głównego oraz celów szczegółowych stanowi zrealizowana na terenie miasta Białogard diagnoza i wskazane na jej podstawie problemy, a także możliwość realizacji celów w określonym czasie oraz możliwość weryfikacji celów przy użyciu określonych wskaźników.

Cel główny: Ograniczenie popytu na narkotyki w mieście Białogard w latach 2009 - 2010

Cel szczegółowe (operacyjne):

1. Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska narkotyków i narkomanii oraz kształtowanie umiejętności wykorzystania lokalnych zasobów.
2. Podniesienie poziomu wiedzy pedagogów szkolnych na temat narkotyków i narkomanii.
3. Kształtowanie postawy asertywnej wśród pedagogów szkolnych oraz przygotowanie ich do świadczenia pomocy psychologicznej i interwencji kryzysowej na rzecz dzieci i młodzieży oraz ich rodziców.
4. Rozwiązywanie bieżących problemów psychospołecznych i prawnych osób zagrożonych narkomanią oraz ich bliskich w Białogardzie.
5. Podniesienie poziomu umiejętności wychowawczych rodziców.
6. Zmniejszenie zainteresowania środkami odurzającymi wśród dzieci i młodzieży.
7. Rozszerzenie oferty terapeutycznej i rehabilitacyjnej na terenie gminy.
8. Dotarcie do zamkniętej młodzieżowej grupy użytkowników narkotyków z rzetelną informacją i motywacją do zmiany zachowań.
9. Ograniczanie szkód zdrowotnych wynikających z używania narkotyków (redukcja szkód).
10. Podniesienie poziomu wiedzy o narkotykach i narkomanii wśród pracowników socjalnych i kuratorów sądowych.
11. Ograniczenie szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych związanych z kierowaniem pojazdami przez osoby będące pod wpływem substancji psychoaktywnych.

IV. CELE I ZADANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2009-2010

Cel główny: Ograniczenie popytu na narkotyki w mieście Białogard w latach 2009 - 2010

Lp.	Nazwa i charakterystyka zadania	Sposób realizacji	Spodziewane rezultaty	Wskaźniki wykonania	Czas realizacji	Zaplanowa na kwota
1.	Cel szczegółowy (operacyjny): Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska narkotyków i narkomanii oraz kształtowanie umiejętności wykorzystania lokalnych zasobów.					
	<p>Zadanie: Społeczna kampania informacyjna i integracyjna skierowana do dzieci i młodzieży, obejmująca:</p> <p>1) opracowanie treści merytorycznych ulotki i plakatu na temat: przyczyn sięgania po narkotyki, skutków ich przyjmowania, leczenia z uzależnienia i ograniczania konsekwencji ich używania oraz nowych dostępnych środków psychoaktywnych – „dopalaczy” poprzez przeprowadzenie konkursów szkołach, 2) nagrody dla laureatów konkursu,</p>	<p>Realizatorzy: Urząd Miasta Białogard i szkoły</p>	<p>1) wzrośnie wiedza na temat narkotyków i narkomanii, 2) Białogardzianie będą znali lokalne placówki świadczące pomoc, 3) zainicjuje się interdyscyplinarny dialog na temat zjawiska narkomanii (pomoc społeczna, kuratorzy, szkoły, służba zdrowia).</p>	<p>1) ilość publikacji medialnych, 2) częstotliwość przekazu medialnego, 3) nakład materiałów oświatowych, 4) ilość i profil placówek/institucji zainteresowanych ekspozycją materiałów kampanijnych.</p>	<p>2009 –III i IV kwartał.</p>	<p>5.000 zł</p>
	<p>3) wydruk plakatów i ulotek informacyjnych, 4) dystrybucję materiałów kampanijnych wśród przedstawicieli społeczności lokalnej,</p>				<p>2010 – cały rok.</p>	<p>3.000 zł.</p>
	<p>5) informacje medialne (spoty): prasowe, radiowe i telewizyjne. Opracowanie, aktualizacja, wydruk i kolportaż bezpłatnego informatora miejskiego i wojewódzkiego (dla potrzeb Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie) obejmującego dostępną lokalnie ofertę</p>	<p>Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzielo Urząd Miasta Białogard</p>	<p>1) wzrośnie wśród mieszkańców znajomość placówek i instytucji oraz ich oferty 2) wzrośnie liczba kontaktów placówek pomocowych z klientami.</p>	<p>1) liczba i profil placówek zainteresowanych informatorem 2) liczba osób korzystających z placówek.</p>	<p>2009 – IV kwartał.</p>	<p>500 zł.</p>

	pomocy.					
2.	Cel szczegółowy (operacyjny): Podniesienie poziomu wiedzy pedagogów szkolnych na temat narkotyków i narkomanii.					
	Zadanie: Przeprowadzenie cyklu seminariów z wykorzystaniem następujących metod i technik pracy z grupą: mini-wykład, prezentacja multimedialna oraz zajęcia warsztatowe dla pedagogów szkolnych dotyczące: przyczyn sięgania po narkotyki, skutków ich przyjmowania, leczenia z uzależnienia i ograniczania konsekwencji ich używania oraz lokalnej diagnozy zjawiska na tle kraju i regionu i metodyki pracy z młodzieżą zagrożoną uzależnieniem z wykorzystaniem edukacji rówieśniczej – <i>peer education</i> . Do udziału w seminariach zostaną również zaproszeni rodzice.	Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzielo	1) realizacja zadań własnych gminy zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii (art. 10.1 ust. 3 i 4), 2) wzrost poziomu wiedzy w zakresie treści prezentowanych na seminariach, 3) poprawa umiejętności postępowania z uczniem pod wpływem narkotyków, 4) wzrost poziomu zaangażowania rodzica w pracę z dzieckiem i współpracę ze szkołą.	1) liczba uczestników seminariów, 2) frekwencja, 3) wyniki ankiety ewaluacyjnej, 4) liczba wykonanych modułów i godzin szkoleniowych, 5) poziom kwalifikacji i przygotowania zawodowego trenerów zaangażowanych do realizacji zadania.	2010 – cały rok	8.000 zł.
3.	Cel szczegółowy (operacyjny): Kształtowanie postawy asertywnej wśród pedagogów szkolnych oraz przygotowanie ich do świadczenia pomocy psychologicznej i interwencji kryzysowej na rzecz dzieci i młodzieży oraz ich rodziców.					
	Zadanie: Trening komunikacji interpersonalnej i asertywności dla pedagogów szkolnych.	Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzielo.	1) realizacja zadań własnych gminy zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii (art. 10.1 ust. 3 i 4), 2) nauczyciele wprowadzą zasady poprawnej komunikacji w relacji z podopiecznymi i ich rodzicami, 3). rodzice zagrożonych uczniów chętniej będą współpracować ze szkołą.	1) liczba uczestników treningów, 2) frekwencja, 3) wyniki ankiety ewaluacyjnej, 4) liczba wykonanych godzin szkoleniowych, 5) poziom kwalifikacji i przygotowania zawodowego trenerów zaangażowanych do realizacji zadania.	2010 – II i III kwartał.	5.000 zł.

4.	Cel szczegółowy (operacyjny): Rozwiązywanie bieżących problemów psychospołecznych i prawnych osób zagrożonych narkomanią oraz ich bliskich w Białogardzie.					
	Zadanie: Pomoc psychospołeczna i prawna na rzecz rodzin osób zagrożonych narkomanią.	Otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych (skrót – OKO).	1) realizacja zadań własnych gminy zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii (art. 10.1 ust. 2 i 4), 2) diagnoza problemów z którymi zwracają się klienci, 3) lokalna dostępność pomocy psychospołecznej i prawnej, 4) monitoring tendencji używania narkotyków (i skali narkomanii w Białogardzie).	1) ilość ofert złożonych w OKO, 2) ilość podpisanych i wykonanych umów, 3) wskaźnik wykonania budżetu miasta, 4) ilość diagnoz i udzielonych porad, 5) liczba osób skierowanych do innych placówek świadczących pomoc w Białogardzie, 6) poziom kwalifikacji i przygotowania zawodowego specjalistów zaangażowanych do realizacji zadania.	2009 – cały rok.	14 300 zł.
					2010 – cały rok.	14 300 zł.
5.	Cel szczegółowy (operacyjny): Podniesienie poziomu umiejętności wychowawczych rodziców.					
	Zadanie: Trening komunikacji interpersonalnej i asertywności dla rodziców.	Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzieło.	1) realizacja zadań własnych gminy zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii (art. 10.1 ust. 3 i 4), 2) rodzice wprowadzą zasady poprawnej komunikacji w relacji z dziećmi, 3) rodzice nie utracą swojego autorytetu na rzecz grupy rówieśniczej, 4) rodzice uczniów chętniej będą współpracować z pedagogami i wychowawcami.	1) liczba uczestników treningów, 2) frekwencja, 3) wyniki ankiety ewaluacyjnej, 4) liczba wykonanych godzin szkoleniowych, 5) poziom kwalifikacji i przygotowania zawodowego trenerów zaangażowanych do realizacji zadania.	2010 – cały rok.	9.000 zł.

6.	Cel szczegółowy (operacyjny): Zmniejszenie zainteresowania środkami odurzającymi wśród dzieci i młodzieży.					
	Zadanie: Przeprowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień adresowanych do dzieci i młodzieży.	Otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych i szkoły	1) realizacja zadań własnych gminy zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii (art. 10.1 ust. 3 i 4), 2) mniejsza liczba dzieci eksperymentuje ze środkami odurzającymi, 3) mniejsza liczba młodzieży wchodzi w stadium używania szkodliwego lub/i uzależnienia, 4) większa liczba rodzin objęta jest fachową pomocą.	1) ilość ofert złożonych w OKO, 2) ilość podpisanych i wykonanych umów, 3) wskaźnik wykonania budżetu gminy, 4) liczba beneficjentów zadania, 5) ilość zrealizowanych zagadnień i godzin szkoleniowych, 6) poziom kwalifikacji i przygotowania zawodowego wykonawców zadania.	2009 – cały rok	17.700
					2010 – cały rok	20.000
7.	Cel szczegółowy (operacyjny): Rozszerzenie oferty terapeutycznej i rehabilitacyjnej na terenie miasta.					
	Zadanie: Motywowanie do uczestnictwa w programach profilaktyczno-leczniczych osób zagrożonych narkomanią oraz ich bliskich. Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego i rehabilitacji społecznej osób uzależnionych i współuzależnionych.	Otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych.	1) realizacja zadań własnych gminy zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii (art. 10.1 ust. 4 i 5), 2) diagnoza problemów z którymi zwracają się klienci, 3) lokalna dostępność pomocy psychospołecznej i prawnej, 4) monitoring tendencji używania narkotyków (i skali narkomanii w Białogardzie).	1) ilość ofert złożonych w otwartym konkursie ofert, 2) ilość podpisanych i wykonanych umów, 3) wskaźnik wykonania budżetu gminy, 4) kompleksowa oferta społeczno-zdrowotna dostępna na terenie gminy (profilaktyka, leczenie i rehabilitacja), 5) wykorzystanie potencjału własnego Miasta (m.in. w oparciu o: pracowników socjalnych, pedagogów, terapeutów).	2009 – cały rok.	18 000 zł.
					2010 – cały rok	18 000 zł.

8.	Prowadzenie zajęć psychoterapeutycznych dla osób uzależnionych od narkotyków i poliksykomanów będących po podstawowym cyklu leczenia w formie psychoterapii grupowej i maratonów psychoterapeutycznych oraz konsultacji indywidualnej.	Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzieło.	1) realizacja zadań własnych gminy zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii (art. 10.1 ust. 4 i 5), 2) diagnoza problemów z którymi zwracają się klienci, 3) lokalna dostępność pomocy psychospołecznej i prawnej, 4) monitoring tendencji używania narkotyków (i skali narkomanii w Białogardzie).	1) ilość podpisanych i wykonanych umów, 2) wskaźnik wykonania budżetu gminy, 3) kompleksowa oferta społeczno-zdrowotna dostępna na terenie gminy (profilaktyka, leczenie i rehabilitacja), 4) wykorzystanie potencjału własnego miasta (w oparciu o terapeutów).	2009 – cały rok	2.500
					2010 – cały rok	3.000
9.	Cel szczegółowy (operacyjny): Dotarcie do zamkniętej młodzieżowej grupy użytkowników narkotyków z rzetelną informacją i motywacją do zmiany zachowań.					
	Zadanie: Edukacja rówieśnicza realizowana poprzez szkolenie liderów młodzieżowych w kierunku prowadzenia edukacji rówieśniczej (<i>peer education</i>).	Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzieło, Otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych.	1. realizacja zadań własnych gminy zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii (art. 10.1 ust. 3 i 4), 2. rozszerzenie oferty edukacyjnej i interwencyjnej na terenie gminy Białogard, 3. diagnoza sytuacji epidemiologicznej w ukrytej populacji użytkowników narkotyków, 4. identyfikacja potrzeb osób z ukrytej populacji użytkowników narkotyków.	1) ilość ofert złożonych w otwartym konkursie ofert, 2) ilość podpisanych i wykonanych umów, 3) wskaźnik wykonania budżetu gminy, 4) liczba osób przeszkolonych, 5) liczba rzeczywistych wykonawców zadania (<i>peer educators</i>), 6) liczba kontaktów i przeprowadzonych interwencji, 7). ilość i jakość rozdanych materiałów edukacyjnych.	2010 – cały rok.	10 000 zł.
10.	Cel szczegółowy (operacyjny): Ograniczanie szkód zdrowotnych wynikających z używania narkotyków (redukcja szkód).					
	Zadanie: Pilotażowy program skierowany do iniekcyjnych użytkowników narkotyków na terenie Białogardu.	Otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych.	1) realizacja zadań własnych w rozumieniu art. 10.1 ust. 2 i 4 w związku z art. 2.1 pkt. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, 2) poszerzy się oferta pomocowa gminy o zadania do tej pory nie realizowane,	1) ilość ofert złożonych w otwartym konkursie ofert, 2) ilość podpisanych i wykonanych umów, 3) wskaźnik wykonania budżetu gminy, 4) liczba <i>outreach workerów</i> 5) liczba nawiązanych kontaktów z użytkownikami ,	2010 – III i IV kwartał.	8.000 zł.

			3) ograniczy się rozprzestrzenianie zakażeń: HIV, HCV i HBV, 4). zostaną zdiagnozowane potrzeby iniekcyjnych użytkowników narkotyków – najbardziej ukrytej populacji.	6) liczba osób skierowanych do placówek pomocowych według właściwości i diagnozy problemu.		
11.	Cel szczegółowy (operacyjny): Podniesienie poziomu wiedzy o narkotykach i narkomanii wśród pracowników socjalnych i kuratorów sądowych.					
	Zadanie: Przeprowadzenie cyklu seminariów dla pracowników socjalnych i innych z wykorzystaniem następujących metod i technik pracy z grupą: mini-wykład, prezentacja multimedialna oraz zajęcia warsztatowe na temat: wczesnej diagnozy uzależnienia, motywowania do podjęcia leczenia/ terapii, przyczyn sięgania po narkotyki, skutków ich przyjmowania, leczenia odwykowego i ograniczania konsekwencji ich używania oraz lokalnej diagnozy zjawiska, pracy z wykorzystaniem kontraktu socjalnego i elementów aktywizacji społecznej osób zagrożonych uzależnieniem i uzależnionych oraz ich bliskich (współuzależnionych).	Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzieło.	1) realizacja zadań własnych gminy zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii (art. 10.1 ust. 4 i 5), 2) podniesienie kwalifikacji zawodowych beneficjentów szkoleń, 3) wyposażenie beneficjentów szkoleń w nowe umiejętności podnoszące efektywność stosowanej pracy socjalnej, 4) adekwatne formy pomocy społecznej (świadczenia) kierowane do użytkowników narkotyków i ich rodzin.	1) wskaźnik wykonania budżetu gminy, 2) liczba beneficjentów zadania, 3) ilość zrealizowanych zagadnień i godzin szkoleniowych, 4) wyniki ankiety ewaluacyjnej, 5) poziom kwalifikacji i przygotowania zawodowego wykonawców zadania, 6) ilość kontraktów socjalnych podjętych w środowisku użytkowników, w tym osób uzależnionych od narkotyków.	2010 – cały rok.	8.000 zł.
12.	Cel szczegółowy (operacyjny): Ograniczenie szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych związanych z kierowaniem pojazdami przez osoby będące pod wpływem substancji psychoaktywnych.					
	Zadanie: Program profilaktyczny skierowany do kierowców prowadzących pojazdy, w tym do osób kierujących po spożyciu/ przycięciu narkotyków.	Porozumienie z Komendantem Powiatowym Policji w Białogardzie.	1) mniejsza liczba odurzonych kierowców stwarzających ryzyko dla siebie i innych uczestników ruchu drogowego, 2) zmniejszenie częstotliwości występowania wypadków drogowych w Białogardzie, 3) większa świadomość kierowców na temat	1) liczba przetestowanych kierowców, 2) liczba wyników pozytywnych przeprowadzonych narkotestów, 3) liczba osób skierowanych na programy profilaktyczno-lecznicze i terapeutyczne, 4) bieżący monitoring narkotyków i zjawiska	2009 – III i IV kwartał	2.000 zł.

			konsekwencji wynikających z prowadzenia pojazdów pod wpływem narkotyków, 4) lokalna diagnoza dotycząca wzorów używania.	narkomanii w Białogardzie.			
13.	Usługi inne	Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzieło.	Sporządzenie - opracowanie Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii	1) wyszczególnienie obszarów problemowych, 2) określenie celów Programu, 3) określenie zadań. 4) harmonogram realizacji Programu z uwzględnieniem osób/podmiotów odpowiedzialnych za realizację, budżetu oraz terminu realizacji każdego z zadań (projektów) Programu.	2009 – I kwartał	5.000 zł	
14	Wydatki razem:					2009 rok	65.000 zł 2010 rok 106.300 zł

V. HARMONOGRAM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2009-2010

Lp.	NAZWA ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	HARMONOGRAM REALIZACJI	ZAPLANOWANA KWOTA
1	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska narkotyków i narkomanii oraz kształtowanie umiejętności wykorzystania lokalnych zasobów.</p> <p>Spółeczna kampania informacyjna i integracyjna skierowana dla dzieci i młodzieży</p> <p>1) przeprowadzenie konkursów w szkołach,</p>	<p>We własnym zakresie Urząd Miasta Białogard i szkoły</p>	<p>2009 – III i IV kwartał.</p>	<p>5.000 zł</p>
	<p>2) opracowanie treści merytorycznych ulotki i plakatu, 3) wydruk plakatów i ulotek informacyjnych, 4) dystrybucja materiałów kampanii wśród przedstawicieli społeczności lokalnej,</p>		<p>2010 – cały rok.</p>	<p>3.000 zł.</p>
	<p>5) informacje medialne (spoty): prasowe, radiowe i telewizyjne.</p> <p>Opracowanie, aktualizacja, wydruk i kolportaż bezpłatnego informatora gminnego i wojewódzkiego (dla potrzeb Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie) obejmującego dostępną lokalnie ofertę pomocy.</p>	<p>Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzieło.</p>	<p>2009 – IV kwartał.</p>	<p>500 zł.</p>

2	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Podniesienie poziomu wiedzy pedagogów szkolnych na temat narkotyków i narkomanii.</p> <p>Zadanie: Przeprowadzenie cyklu seminariów adresowanych do pedagogów</p>	Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzieło	2010 –cały rok.	8.000 zł.
3	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Kształtowanie postawy asertywnej wśród pedagogów szkolnych oraz przygotowanie ich do świadczenia pomocy psychologicznej i interwencji kryzysowej na rzecz dzieci i młodzieży oraz ich rodziców.</p> <p>Zadanie: Trening komunikacji interpersonalnej i asertywności dla pedagogów szkolnych.</p>	Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzieło.	2010 – II i III kwartał.	5.000 zł.
4	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Rozwiązywanie bieżących problemów psychospołecznych i prawnych osób zagrożonych narkomanią oraz ich bliskich w Białogardzie.</p> <p>Zadanie: Pomoc psychospołeczna i prawna na rzecz rodzin osób zagrożonych narkomanią.</p>	Otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych (skrót – OKO).	2009 – cały rok. 2010 – cały rok	14.300 zł. 14 300 zł
5	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Podniesienie poziomu umiejętności wychowawczych rodziców.</p> <p>Zadanie: Trening komunikacji interpersonalnej i asertywności dla rodziców.</p>	Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzieło.	2010 – cały rok.	9.000 zł.
6	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Zmniejszenie zainteresowania środkami odurzającymi wśród dzieci i młodzieży.</p> <p>Zadanie: Przeprowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień adresowanych do dzieci i młodzieży.</p>	Otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych i szkoły	2009 – cały rok.	17.700 zł
			2010 - cały rok	20.000 zł

7	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Rozszerzenie oferty terapeutycznej i rehabilitacyjnej na terenie gminy.</p> <p>Zadanie: Motywowanie do uczestnictwa w programach profilaktyczno-leczniczych osób zagrożonych narkomanią oraz ich bliskich; Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego i rehabilitacji społecznej osób uzależnionych i współuzależnionych. Prowadzenie zajęć psychoterapeutycznych dla osób uzależnionych od narkotyków i poliksykomanów będących po podstawowym cyklu leczenia w formie psychoterapii grupowej i maratonów psychoterapeutycznych oraz konsultacji indywidualnej.</p>	<p>Otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych.</p> <p>Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzieło.</p>	<p>2009 – cały rok</p> <p>2010 – cały rok.</p>	<p>20.500 zł.</p> <p>21.000 zł.</p>
8	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Dotarcie do zamkniętej młodzieżowej grupy użytkowników narkotyków z rzetelną informacją i motywacją do zmiany zachowań.</p> <p>Zadanie: Edukacja rówieśnicza realizowana poprzez szkolenie liderów młodzieżowych w kierunku prowadzenia edukacji rówieśniczej (<i>peer education</i>).</p>	<p>Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzieło.</p> <p>Otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych.</p>	<p>2010 – cały rok.</p>	<p>10. 000 zł.</p>
9	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Ograniczanie szkód zdrowotnych wynikających z używania narkotyków (redukcja szkód).</p> <p>Zadanie: Pilotażowy program skierowany do iniekcyjnych użytkowników narkotyków na terenie Białogardu.</p>	<p>Otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych.</p>	<p>2010 – III i IV kwartał.</p>	<p>8. 000 zł.</p>
10	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Podniesienie poziomu wiedzy o narkotykach i narkomanii wśród pracowników socjalnych i kuratorów sądowych.</p> <p>Zadanie: Przeprowadzenie cyklu seminariów dla pracowników socjalnych i innych z wykorzystaniem następujących metod i technik pracy z grupą: mini-wykład, prezentacja multimedialna oraz zajęcia warsztatowe na temat: wczesnej diagnozy uzależnienia, motywowania do podjęcia leczenia/ terapii, przyczyn sięgania po narkotyki, skutków ich przyjmowania, leczenia odwykowego i ograniczania konsekwencji ich używania oraz lokalnej diagnozy zjawiska, pracy z wykorzystaniem kontraktu socjalnego i elementów aktywizacji społecznej osób zagrożonych uzależnieniem i uzależnionych oraz ich bliskich (współuzależnionych).</p>	<p>Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzieło.</p>	<p>2010 – cały rok.</p>	<p>8. 000 zł.</p>

11	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Ograniczenie szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych związanych z kierowaniem pojazdami przez osoby będące pod wpływem substancji psychoaktywnych.</p> <p>Zadanie Program profilaktyczny skierowany do kierowców prowadzących pojazdy, w tym do osób kierujących po spożyciu/ przycięciu narkotyków.</p>		2009 – III i IV kwartał	2.000 zł.
12	<p>Usługi inne: sporządzenie - opracowanie Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii</p>	Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzielo.	2009- I kwartał	5.000
13	<p>Wydatki razem: 2009 rok 65. 000 zł 2010 rok 106.300 zł</p>			

VI. BUDŻET I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2009-2010

Lp.	NAZWA ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	2009 ROK	2010 ROK
1	<p>Spółeczna kampania informacyjna i integracyjna skierowana dla dzieci i młodzieży obejmująca:</p> <p>1) przeprowadzenie konkursów w szkołach, 2) opracowanie treści merytorycznych ulotki i plakatu, 3) wydruk plakatów i ulotek informacyjnych, 4) dystrybucję materiałów kampanijnych wśród przedstawicieli społeczności lokalnej. 5) wydruk plakatów i ulotek informacyjnych, 6) dystrybucję materiałów kampanii wśród przedstawicieli społeczności lokalnej.</p>	<p>We własnym zakresie Urząd Miasta i szkoły</p>	<p>5. 000 zł</p>	<p>3. 000 zł</p>
	<p>7) informacje medialne (spoty): prasowe, radiowe i telewizyjne.</p> <p>Opracowanie, aktualizacja, wydruk i kolportaż bezpłatnego informatora miejskiego i wojewódzkiego (dla potrzeb Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie) obejmującego dostępną lokalnie ofertę pomocy.</p>	<p>Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzielo.</p>	<p>500 zł</p>	

2	Przeprowadzenie cyklu seminariów adresowanych do pedagogów	Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzielo		8.000 zł
3	Trening komunikacji interpersonalnej i asertywności dla pedagogów szkolnych.	Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzielo.		5.000 zł
4	Pomoc psychospołeczna i prawna na rzecz rodzin osób zagrożonych narkomanią.	Otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych (skrót – OKO).	14 300 zł	14 300 zł
5	Trening komunikacji interpersonalnej i asertywności dla rodziców.	Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzielo.		9.000 zł
6	Przeprowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień adresowanych do dzieci i młodzieży.	Otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych i szkoły	17 700 zł	20.000 zł
7	Motywowanie do uczestnictwa w programach profilaktyczno-leczniczych osób zagrożonych narkomanią oraz ich bliskich; Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego i rehabilitacji społecznej osób uzależnionych i współuzależnionych. Prowadzenie zajęć psychoterapeutycznych dla osób uzależnionych od narkotyków i poliksykomanów będących po podstawowym cyklu leczenia w formie psychoterapii grupowej i maratonów psychoterapeutycznych oraz konsultacji indywidualnej.	Otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych. Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzielo.	20.500 zł	21.000 zł

8	Edukacja rówieśnicza realizowana poprzez szkolenie liderów młodzieżowych w kierunku prowadzenia edukacji rówieśniczej (<i>peer education</i>).	Otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych.		10.000 zł
9	Pilotażowy program skierowany do iniekcyjnych użytkowników narkotyków na terenie Białogardu.	Otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych.		8.000 zł
10	Przeprowadzenie cyklu seminariów dla pracowników socjalnych.	Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzieło.		8.000 zł
11	Program profilaktyczny skierowany do kierowców prowadzących pojazdy, w tym do osób kierujących po spożyciu/przycięciu narkotyków.	Porozumienie z Komendantem	2 000 zł	
12	Usługi inne: sporządzenie - opracowanie Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii	Zakup usług poprzez umowę zlecenia/dzieło.	5.000 zł	
RAZEM:			65.000	106.300

FINANSOWANIE PROGRAMU

1. Na podstawie art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi środki na realizację Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów Alkoholowych.
2. Wydatki na zadania zawarte w Programie klasyfikuje się w budżecie Miasta Białogard w Dziale 851- Ochrona zdrowia, rozdział 85153 – Zwalczanie Narkomanii.

VII. PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, REALIZATORZY ORAZ BENEFICJENCI MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2009-2010

Lp.	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	REALIZATORZY	BENEFICJENCI
1	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska narkotyków i narkomanii oraz kształtowanie umiejętności wykorzystania lokalnych zasobów. Zadanie: Społeczna kampania informacyjna i integracyjna.</p>	Urząd Miasta	We własnym zakresie Urząd Miasta i szkoły	Społeczność lokalna
2	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Podniesienie poziomu wiedzy pedagogów szkolnych na temat narkotyków i narkomanii. Zadanie: Przeprowadzenie cyklu seminariów adresowanych do pedagogów.</p>	Urząd Miasta	Zleceniobiorca wg umowy z Miastem	Bezpośrednio: pedagodzy, pośrednio młodzież i społeczność lokalna
3	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Kształtowanie postawy asertywnej wśród pedagogów szkolnych oraz przygotowanie ich do świadczenia pomocy psychologicznej i interwencji kryzysowej na rzecz dzieci i młodzieży oraz ich rodziców. Zadanie: Trening komunikacji interpersonalnej i asertywności dla pedagogów szkolnych.</p>	Urząd Miasta	Zleceniobiorca wg umowy z Miastem	Bezpośrednio: pedagodzy, pośrednio młodzież i społeczność lokalna

4	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Rozwiązywanie bieżących problemów psychospołecznych i prawnych osób zagrożonych narkomanią oraz ich bliskich w Białogardzie.</p> <p>Zadanie: Pomoc psychospołeczna i prawna na rzecz rodzin osób zagrożonych narkomanią.</p>	Urząd Miasta	Organizacja/organizacje pozarządowe	Społeczność lokalna
5	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Podniesienie poziomu umiejętności wychowawczych rodziców.</p> <p>Zadanie: Trening komunikacji interpersonalnej i asertywności dla rodziców.</p>	Urząd Miasta	Zleceniobiorca wg umowy z Mastem	Bezpośredni beneficjenci: rodzice, pośredni: dzieci i młodzież
6	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Zmniejszenie zainteresowania środkami odurzającymi wśród dzieci i młodzieży.</p> <p>Zadanie: Przeprowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień adresowanych do dzieci i młodzieży.</p>	Urząd Miasta	Organizacja/organizacje pozarządowe	Bezpośredni beneficjenci: dzieci i młodzież
7	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Rozszerzenie oferty terapeutycznej i rehabilitacyjnej na terenie miasta.</p> <p>Zadanie: Motywowanie do uczestnictwa w programach profilaktyczno-leczniczych osób zagrożonych narkomanią oraz ich bliskich; Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego i rehabilitacji społecznej osób uzależnionych i współuzależnionych.</p>	Urząd Miasta	Organizacja/organizacje pozarządowe	Społeczność lokalna
8	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Dotarcie do zamkniętej młodzieżowej grupy użytkowników narkotyków z rzetelną informacją i motywacją do zmiany zachowań.</p> <p>Zadanie: Edukacja rówieśnicza realizowana poprzez szkolenie liderów młodzieżowych w kierunku prowadzenia edukacji rówieśniczej</p>	Urząd Miasta	Zleceniobiorca wg umowy z Miastem Organizacja/organizacje pozarządowe	Użytkownicy narkotyków, społeczność lokalna

	(peer education).			
9	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Ograniczanie szkód zdrowotnych wynikających z używania narkotyków (redukcja szkód).</p> <p>Zadanie: Pilotażowy program wymiany igieł i strzykawek wśród iniekcyjnych użytkowników narkotyków na terenie Białogardu.</p>	Urząd Miasta	Organizacja/organizacje pozarządowe	Iniekcijni użytkownicy narkotyków, społeczność lokalna
10	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Podniesienie poziomu wiedzy o narkotykach i narkomanii wśród pracowników socjalnych i kuratorów sądowych.</p> <p>Zadanie: Przeprowadzenie cyklu seminariów dla pracowników socjalnych i innych osób</p>	Urząd Miasta	Zleceniobiorca wg umowy z Miastem	Bezpośredni beneficjenci: pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi, pośredni: ich podopieczni i społeczność lokalna
11	<p>Cel szczegółowy (operacyjny): Ograniczenie szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych związanych z kierowaniem pojazdami przez osoby będące pod wpływem substancji psychoaktywnych.</p> <p>Zadanie Program profilaktyczny skierowany do kierowców prowadzących pojazdy, w tym do osób kierujących po spożyciu/przycięciu narkotyków.</p>	Urząd Miasta	Urząd Miasta w porozumieniu z Komendantem Policji	Społeczność lokalna

VIII. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI

Monitoring i kontrola efektywności Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2009-2010 prowadzone będą poprzez:

1. Sporządzanie raportów z wykonania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego raport dotyczy i przedkładanie do zaopiniowania Radzie Miejskiej Białogardu.
2. Sporządzanie sprawozdań wewnętrznych z wykonania budżetu w zakresie przeciwdziałania narkomanii i przekładanie ich Skarbnikowi Miasta Białogard.
3. Sporządzenie rocznych sprawozdań zewnętrznych i przesyłanie ich do Wydziału Współpracy Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego oraz do Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego.
4. Przeprowadzenie ewaluacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2009 -2010.
5. Nadzór nad realizacją umów sprawowany przez Wydział Rozwoju Gospodarczego i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Białogard.